

Intellectual Archive

$$\frac{R^2}{2A^2} = \frac{8\pi G}{c^4} \frac{T^2}{h}$$
$$\Omega = 4 \left(\frac{1+2A^2}{1-2A^2} - \frac{A^2 r^2}{A^2 r^2} \right) = A(1+4A^2 - 2A^2 r^2)$$
$$\frac{R^2}{2A^2} = \Omega^2 = \omega^2 \wedge \omega^2 = \omega^2 \wedge \omega^2 = \frac{a'}{ab} \frac{b+\pi r}{7b^2} \omega^2 \wedge \omega^2$$
$$\left(\frac{V_r}{r} \right)^2 + \left(\frac{\partial V_z}{\partial z} \right)^2 + \left(\frac{\partial V_r}{\partial r} + \frac{\partial V_z}{\partial r} \right)^2 + \left(\frac{\partial V_\phi}{\partial r} - \frac{V_\phi}{r} \right)^2 + \frac{2V_\phi}{r} \left(\frac{\partial V_z}{\partial r} + \frac{\partial V_r}{\partial z} \right)$$
$$r^2 + \delta \approx 10^{-10} \div 10^{-11}$$
$$\frac{1}{c^2} \int_0^{r^2 + \delta} g_{quasi} dr$$

Volume 6

Number 1

January/February
2017

Editorial Board

Editor in Chief

Mark Zilberman, MSc, Shiny World Corporation, Toronto, Canada

Scientific Editorial Board

Viktor Andrushhenko, PhD, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, President of the Association of Rectors of pedagogical universities in Europe

John Hodge, MSc, retired, USA

Petr Makuhin, PhD, Associate Professor, Philosophy and Social Communications faculty of Omsk State Technical University, Russia

Miroslav Pardy, PhD, Associate Professor, Department of Physical Electronics, Masaryk University, Brno, Czech Republic

Lyudmila Pet'ko, Executive Editor, PhD, Associate Professor, National Pedagogical Dragomanov University, Kiev, Ukraine

IntellectualArchive, Volume 6, Number 1

Publisher : Shiny World Corp.
Address : 9200 Dufferin Street
P.O. Box 20097
Concord, Ontario
L4K 0C0
Canada

E-mail : support@IntellectualArchive.com
Web Site : www.IntellectualArchive.com
Series : Journal
Frequency : Bimonthly
Month : January/February of 2017
ISSN : 1929-4700
Trademark : **IntellectualArchive™**

© 2017 Shiny World Corp. All Rights Reserved. No reproduction allowed without permission. Copyright and moral rights of all articles belong to the individual authors.

Intellectual Archive

Volume 6

Number 1

January/February 2017

Table of Contents

Physics

J. Hodge	STOE Inertia	1
I. Zlobin	Perspective Aspects of Elaboration of Physical and Topological Concepts on Time	6
V. Scherban, G. Melnik, A. Kirichenko, O. Kolisko, M. Sheludko	Equalizations of Dynamics of Filament Interactive with Surface	22

Pedagogy

I. Chervinska, O. Kondur, G. Mykhaylyshyn	Social and Cultural Determinants of Monitoring the Quality of University Education	27
G. Aslanov	Factors of Students' Socialization	32
Li Ziqi	Priority Segments of Upbringing Leadership Skills in Future Managers in Extracurricular Activities Higher Educational Institutions	43
I. Dikun	Content and Structural Characteristics of Future Music Teachers' Creative Activity Experience	51
A. Krasilnikova, I. Drozich	Professionally Significant Physiological Qualities of the Individual Chef	59
L. Lukianyk	The Methodology of Using the Informational Technologies in the Producing of the Electronic Means of Studying for Elementary School	73
R. Soichuk	The Phenomenon of "Nation" in a Close Analyses of Problem of Students' National Self-Assertion Upbringing on the Modern Conditions	78
T. Strohal	Methodical Basis of Using Innovative Art-Therapeutic Technologies in the Process of Teenagers' Emotional and Aesthetic Experience Formation	89
Y. Gryshchenko	Motivating Potential of Online Professional Courses in Studying English at Technical University	102
	Manuscript Guidelines. Where to Find Us	107

Toronto, January/February 2017

The Phenomenon of "Nation" in a Close Analyses of Problem of Students' National Self-Assertion Upbringing on the Modern Conditions

Soichuk Ruslana

Candidate of Pedagogical Sciences, Docent (Ukraine)

Abstract

In the article the essence of the concepts «nation», «nationalism», «national idea» and «national selfaffirmation of the individual» are considered. The problem of national self-affirmation education in school youth under conditions of Ukrainian nation establishment is actualized. The main features of the nation and the nation state and factors their formation, which indicate the independence and freedom of people in national selfaffirmation are characterized. The prospects of national self-affirmation education in school youth are considered as a process of civic nation formation, where every member of the Ukrainian community should be realized through his own implication to the establishment of the Ukrainian nation, civil society, to be responsible to his national state and cooperate jointly with other citizens in the state and the nation profit.

Key words: nation, national self-affirmation, nationalism, national state, national idea, national solidarity, school youth.

Актуальність дослідження. Нині відбуваються історичні події в житті українського народу – відстоювання державності та творення української нації як основи подальшого поступу Української національної держави. Адже наразі від прагнення національного самоствердження українського народу залежить подальша доля теперішнього й прийдешнього поколінь українців та можливість стати нацією й мати майбутнє. З огляду на зазначене, вітчизняна освітньо-виховна система повинна відповідати на суспільно-політичні, соціально-економічні виклики та сприяти процесу націотворення та державотворення, а також, відповідаючи на суспільні запити, – формувати нову особистість із почуттям національного самоствердження. Відтак національне самоствердження особистості слід розглядати як інтегративну властивість особистості, що виявляється у сформованості позитивної національної ідентичності, виборі своєї активної соціальної і громадянської позиції в суспільстві, що характеризується відповідальністю перед своєю нацією, готовністю відстоювати і захищати її національні інтереси. Національне самоствердження пов'язане з мобілізацією всього свого інтелектуально-духовного потенціалу особистості для досягнення успіху в інтересах українського народу та утвердження цінності української

нації [9; 22; 23]. Саме у розквіті української нації як найвищої історичної категорії вбачається гідне та повноцінне життя кожної особистості, захист її прав та інтересів. Розвиток особистості шляхом удосконалення, а держави й нації – процвітання, базується на фундаментальній цілісності: праві реалізації особистістю своїх сутнісних сил у прямій пропорційній залежності від розвитку всього людського життєвого потенціалу країни. Такий тип модерної нації ґрунтується на народнокультурній мобілізації та перепривласненні самобутньої історії [12; 13; 14; 15; 20; 25; 29].

Виклад основного матеріалу. Аналіз наукових розробок засвідчує, що у національному самоствердженні особистості провідною складовою визначено належність особистості до народу як усвідомлення і прийняття культурних цінностей та святинь, які утворюють зміст історії народу, нації. Зазначена складова є динамічною, оскільки людина органічно, кровно належить своїй расі, своїй національності, своїй родині: «... в неповторній, лише йому одному належній індивідуальності своєрідно переломлюються усі расові, національні, станові, сімейні спадки, перекази, традиції, навички. Особистість людська кристалізується на тому чи іншому органічному ґрунті... [1, с. 154]».

У контексті проблеми виховання національного самоствердження в учнівській молоді введення до наукового обігу поняття «нація» потребує детального аналізу. Варто зауважити, що питання творення нації привертало увагу багатьох учених та мислителів. Та й донині є актуальним, що демонструє різні бачення сутності поняття, його трактування, проте у жодному разі неможливо охопити остаточно й цілісно його визначення, зокрема, феномен «нації» розглядають як: конкретно-історичну форму спільності людей, об'єднаних єдиною мовою і територією, глибокими внутрішніми економічними зв'язками, певними рисами культури й характеру [26]; етноси, котрі стали націями внаслідок того, що попередня етнічна різноманітність долалася шляхом більшої культурної уніфікації (національна мова, спільні звичаї тощо) [7]; людська спільнота, що живе в рідному краї, має спільні міфи, спільну історію, спільну національну культуру, єдину економіку та єдині права й обов'язки для всіх її представників [21]; природно-соціальна спільність людей, які об'єднані ідеєю свободи, боротьбою за її здійснення, де державна реалізація піднімає народ до самостійного політичного життя [27].

Аналіз провідних концепцій щодо націотворення дозволяє узагальнити та виокремити два найсуттєвіші підходи: нація розглядається як сукупність людей, певне суспільне утворення, що проживає на спільній території, характеризується особливостями культури, мови, психічного складу, спільністю економічного життя, що відрізняє націю від народу як менш розвиненого суспільного утворення з усвідомленням своєї єдності та відмінностей від інших спільнот; нація визначається як сукупність громадян, що проживає на території певної держави та може складатися з кількох етносів і бути полікультурною і полімовною [7].

Для повнішого розуміння окресленої проблеми варто згадати про характерні специфічні ознаки нації, провідні характеристики щодо уявлення про означений феномен, а саме: національно-культурне самовизначення та територіальну, правову і політичну солідарність [19; 7]. Безпосередньо, у світлі окресленої проблеми, вартує уваги бачення Дж. Александера щодо «фактора солідарності», який є одним із пріоритетних у процесі націотворення: «Солідарність означає суб'єктивні відчуття інтегрованості, що їх мають індивіди як члени суспільних груп, ... та має відношення до реально існуючих груп [31, с. 221]». Таке почуття єдності та солідарності виникає завдяки спільним нормам і визнанню спільних прав й обов'язків членів спільноти [20; 14]. З огляду на зазначене, логічним бачиться те, що національна солідарність становить рушійну силу «індивідуальної суспільно-історичної активності особистості, визначає дійсний рівень її національної автентичності як наслідку процесу національної самоідентифікації [6, с. 288]» та надає рішучості долати труднощі, жити й творити майбутнє своє й української нації; гуртує громадян на різні форми боротьби за національне і соціальне визволення [5]. За такого чину нація насамперед є спільністю ідейною, а не лише етнічною, де національна єдність усвідомлена і проявляється в дієвості та виникає й тримається на таких двох чинниках: природно-соціальному – спільність людей як соціальне явище, утворене на основі кровно-генетичної спорідненості (сім'я, рід, плем'я, народ); духовно-конвенціональному – спільність людей, об'єднана єдиною метою, мовою, культурою, інтересами та цілеспрямованою діяльністю в різних сферах. Але найвагомішим бачиться те, що власне «...нація прагне жити згідно зі своїми внутрішніми поривами, йти за голосом свого духу, а не

підпорядковуватися потребам іншої нації. ... коли національна спільнота примушена рухатися чужими стежками, відбувається руйнування її ества» [27, с. 324].

У складному історичному процесі становлення нації саме створення і плекання спогадів, символів, міфів, вартостей і традицій визначає її унікальну національну культурну спадщину. Культурна нація, базуючись на культурі рідного народу, стає політичною нацією з власною політичною культурою, що передбачає власні інституції, політичні ролі та символіку [20; 16]. Відтак, означений феномен розглядають як усю сукупність населення різного етносу, що ідентифікується з поняттям громадянства певної країни та має власну державу чи прагне реалізувати своє право на самовизначення та національне самоствердження [4]. Наступною необхідною умовою становлення нації є територіалізація, оскільки, саме нація – не що інше, як територіальна спільнота, де земля і краєвид забезпечують основу національної спільноти [20; 16]. Окрім того, цілком логічним бачиться те, що для нації характерні такі риси: підпорядкування всіх її членів єдиному урядові; спільна мова, звичаї; спільне походження та історія; особливий національний характер; спільні національні інтереси; спільні національні почуття, воля; толерантне ставлення до інших людей, які належать до однієї нації; відданість; почуття національної гордості за досягнення та смутку з приводу невдач національної політики [17].

Особливу зацікавленість, безсумнівно, викликає позиція Е. Геллнера. Власне, учений підкреслює зміну поглядів людства на зазначену проблему під впливом життя, а саме: «новий світ, у якому націоналізм, тобто об'єднання держави з національною культурою став загальноприйнятою нормою, у корені відрізняється від старого, де це було явищем рідким і нетиповим» [3, с. 9]. Нині відбувається переосмислення сутності поняття «націоналізму» як руху, спрямованого на боротьбу за незалежність нації, народу проти іноземних гнобителів; руху за збереження й розвиток національних традицій, культури, мови, літератури, мистецтва і т. ін. [26, с. 342]. На додаток до висловленого, особливо цінною є центральна доктрина творення нації, котра висвітлена у наступних аксіомах: світ складається із націй, кожна з яких має власну історію, долю й характер; нація виступає єдиним джерелом влади; вільна особистість повинна належати до нації; кожна нація потребує власного повного самовираження й автономії; мир у світі та правосуддя перебуває у прямо пропорційній залежності від світу

автономії держав [21]. Із впевненістю можна стверджувати що, коли народ піднімається до рівня нації, то теоретично об'єднує в суверенну націю всі верстви населення, де кожен індивідуальний член є громадянином та існує теоретична рівність громадян у спільноті. Усі громадяни рівні перед законами нації, і в теорії немає проміжних утворень між громадянином і національною державою [20].

Зважаючи на такий контекст, необхідно підкреслити, що у процесі національного самоствердження українського народу відбувається процес творення та становлення його як нації; формування у членів спільноти почуттів і свідомості належності до нації; формується державна мова й символіка нації; набуває розвиток соціальний і політичний рух від імені нації, становлення громадянського суспільства; створення, прийняття більшістю суспільства та реалізація доктрини або ідеології нації [17; 20]. Зважаючи на зазначене, є сенс погодитися з автором теорії націй В.Старосольським, котрий стверджує, що «кожна нація є держава», тому формування української нації апіорі переходить у творення національної держави [27]. Відтак, етнос – це культурно-духовне утворення, народ – соціально-історичне, а нація є утворенням соціально-економічним та політико-правовим [8].

У процесі утвердження політичної нації національні інтереси набувають загального значення, закріплюються ідеологічно. Сукупність національних інтересів, узгоджених між собою й структурованих у цілісну систему, утворюють «національну ідею» [27; 9; 10; 11; 18], котра повинна сприяти формуванню національної єдності на основі необхідності національного самоствердження, у процесі прийняття та реалізації національних цінностей. З огляду на це вона набуває форми суспільного проекту загальнонаціонального масштабу, з урахуванням становища нації, її цінностей, інтересів, цілей та способів їх досягнення. Без ідеології як системи політичних, економічних, правових, філософських, моральних, етнічних поглядів – складової суспільної свідомості – не може обійтися жодне суспільство [2, с. 7]. І коли український народ хоче мати власну незалежну соборну державу, бути нацією, потрібно виробити і сповідувати національну ідеологію. Зважаючи на зазначене, є сенс погодитися з К. Чорною, що національною ідеєю переважної більшості українства стала Євро-Атлантична інтеграція, що передбачає формування цінності української нації у контексті цінностей об'єднаної Європи [28].

Основою для консолідації української нації, на нашу думку, має бути національне самоствердження, що інтегрує домінуючі національні цінності, до яких належать: совість, свобода, українська національна ідея, українська мова, позитивна національна ідентичність, національні гідність і гордість, самодостатність, історична пам'ять, державні та національні символи України, Конституція України, національна культура (традиції, звичаї, обряди, мистецтво, побут, національні особистісимволи), життя і здоров'я громадян української нації, національна солідарність і відповідальність громадян щодо стратегічних напрямів і цілей розвитку Української держави й нації, толерантність, пошана до нації, що утворила державність, та територіальна цілісність, незалежність і соборність Української держави. Значущими для особистості національні цінності стають у результаті сприйняття їх крізь призму особистісної життєдіяльності, через складний внутрішній світ, вони входять у психологічну структуру особистості у формі особистісних цінностей і стають детермінантою мотивації її поведінки. Таким чином, інтеріоризуючись свідомістю особистості, національні цінності набувають суб'єктивного характеру та особистісно визначених характеристик [22; 23].

Розглядаючи перспективи виховання національного самоствердження в учнівської молоді в Україні, варто спрямовувати цей процес на формування громадянської нації, де кожен член української спільноти у свою чергу повинен усвідомлювати власну причетність до утвердження української нації, громадянського суспільства, відповідати перед своєю національною державою й солідарно співпрацювати з іншими громадянами на користь громади, держави, нації. Схиляємося до думки, що всі громадяни, незалежно від їхнього етнічного походження, релігійного та соціального статусу тощо, становлять українську націю як поліетнічну спільноту, що складається із представників титульної української нації та всіх етнічних спільнот, які проживають в Україні та вважають її своєю Батьківщиною, які ідентифікують себе як громадяни Української держави і в яких утвердилося українське світовідчуття, світосприймання та світорозуміння [22; 23; 30].

Висновки. Базуючись на поглядах учених щодо розуміння сутності поняття «нація» як політичної спільноти громадян держави, ми дійшли висновку, що в контексті теми дослідження національне самоствердження доцільно розглядати у широкому та

вужькому значеннях. Так, у *першому випадку* національне самоствердження – це втілення у життя національної ідеї через реалізацію національних інтересів, де суб'єктом її впровадження та популяризації виступає особистість, народ. У *другому значенні* – виховання національного самоствердження в особистості – це педагогічний процес духовного розвитку особистості учня, національної рефлексії та ідентифікації, що має державницько-громадянський характер, спрямований на виховання самодостатнього громадянина Української національної держави, здатного до національної солідарності та прийняття відповідальних рішень з урахуванням національних інтересів держави, а також передбачає створення умов для самовиховання і самоствердження, вектор якого спрямований на усвідомлення себе частинкою української нації, розуміння її проблем як своїх особистих.

References

1. Berdyayev M. *Natsional'nist' i lyudstvo* [Nationality and humanity] / M.Berdyayev // *Suchasnist'*. – 1993. – No 1. – P. 154 – 157.
2. Bekh I.D. *Natsional'na ideya v stanovlenni hromadyany-na-patriota Ukrayiny: prohramno-vykhovnyy kontekst* [The national idea in the establishment of citizen-patriot of Ukraine: program and educational context] / I.D.Bekh, K.I.Chorna. – K., 2008.– 39 p.
3. Gellner Je. *Prishestvie nacionalizma. Mify natsii i klasa* [The advent of nationalism. The myths of nation and class] / Je.Gellner // *Put' : mezhdunar. filos. zhurn.* – 1992. – No 1. – P. 9.
4. Kartunov O. *Zakhidni teorii natsiyi. Plyuralizm dumok, defitsyt ponyat'* [The Western theories of the nation. Pluralism of opinions, concepts deficit] / O.Kartunov // *Viche.* – 1995. – No 6. – P. 80–93.
5. Kremen' V. H. *Filosofiya natsional'noyi ideyi : Lyudyna. Osvita. Sotsium* [The philosophy of national idea: Man. Education. Society] / V.H.Kremen'. – Vyd. pererobl. – K. : Hramota, 2010. – 576 p
6. Lavrychenko N.M. *Pedahohika sotsializatsiyi: yevropeys'ki abrysy* [Pedagogy of socialization: European outlines] / N.M.Lavrychenko. – Kyiv : ViRA INSAYT, 2000. – 444 p.
7. *Mala entsyklopediya etnoderzhavstva* [A small encyclopedia of ethnostate] / Yu. I. Rymarenko ta in. (red.) ; NAN Ukrayiny, In-t derzhavy i prava im. V.M. Korets'koho. – Kyiv : Heneza, 1996. – 942 p.
8. Nel'ha O. V. *Teoriya etnosu : kurs lektsiy : navch. posibnyk* [The theory of ethnicity: a course of lectures: tutorial] / O. V. Nel'ha. – K.: Tandem, 1997. – 366 p.

9. Pet'ko L.V. *Vprovadzhennja ukrai'ns'koi' nacional'noi' idei' v proces inshomovnoi' osvity majbutnih pedagogiv* [The Inculcation of Ukrainian National Idea in the Process of Foreign Language Education] / *Vyshha osvita Ukrai'ny*. – 2013. – No. 2. – P. 68–74.

10. Pet'ko L. V. *Do problemy vyhovannja nacional'noi' svidomosti shkoljariv* [About the problem of students' education national awareness] / L.V.Pet'ko // *Teoretychni pytannja kul'tury, osvity ta vyhovannja: zb. naukovyh prac'*. – Vol. 31. – K. : Vyd. KNLU, 2006. – P. 124–128.

11. Pet'ko L.V. *Nacional'nyj komponent u formuvanni profesijno orijentovanogo inshomovnogo navchal'nogo seredovyshha v umovah universytetu* [National component in the way of forming of the professionally oriented educational environment in the conditions of university] / *Naukovi zapysky : [zbirnyk naukovyh statej] / M-vo osvity i nauky Ukrai'ny, Nac. ped. un-t imeni M.P.Dragomanova ; ukl. L.L.Makarenko*. – K. : Vyd-vo NPU imeni M.P.Dragomanova, 2014. – Vypusk CXVII (117). – P. 125–135.

12. Pet'ko L.V. *Pedagogichna sutnist' u vyznachenni ponjattja «osvitnje seredovyshhe»* [Pedagogical Point of Learning Environment in the Theoretical Approaches] / *Gumanitarnyj visnyk DVNZ «Perejaslav-Hmel'nyč'kyj derzhavnyj pedagogičnyj universytet imeni Grygorija Skovorody» [The Journal of Humanities]*:

zbirnyk naukovyh prac'. – Vyp. 34. – Perejaslav-Hmel'nyč'kyj, 2014. – P. 109–118.

13. Pet'ko L.V. *Pidlitok u riznovikovomu zagoni* [Teenager in different age group] / L.V.Pet'ko, V.F.Verezij // *Rad. shkola*. – K. – 1989. – No. 11. – P. 6–12.

14. Pe'tko L.V. *Sotsialno-komunikatyvna aktyvnist pidlitkiv: teoriia i praktyka* [Social-Communicative Activity of Teenagers: Theory and Practice] : [Monohrafiia]. – K. : VMURoL «Ukraina». – 2010. – 268ps.

15. Pet'ko L.V. *Pidlitky i turyzm* [Teenagers and tourism] / L.V.Pet'ko // *Rad. shkola*. – K. – 1989. – No. 2. – P. 35–40.

16. Rikkert G. *Nauki o prirode i nauki o kul'ture* [Natural sciences and cultural sciences] / G. Rikkert – M. : Respublika, 1998. – 413 p.

17. Rymarenko Yu. *Osnovy etnoderzhavoznavstva : pidruchnyk* [Basics of ethnostate: manual] / za red. Yu. I. Rymarenka. – Kyiv: Lybid', 1997. – 343 p.

18. Rudenko Yu. *Ukrayins'kyj patriotyzm: politychna osvita i vykhovannja zrostayuchykh pokolin'* [Ukrainian patriotism: political education and education of the growing generations] / Yu. Rudenko // *Osvita*. 2014. – No 43. – P. 9.

19. Smit E. D. *Kul'turni osnovy natsiy. Iyerarkhiya, zapovit i respublika* [The cultural foundations of nations. The hierarchy, the will and the republic] / E. D. Smit. – Kyiv : Tempora, 2009. – 312 p.

20. Smit E. D. *Natsiyi ta natsionalizm u hlobal'nu epokhu* [Nations and nationalism in the global era] / E. D. Smit ; per. z anhl.: M. Klymchuka, T. Tsymbala. – Kyiv : NikaTsentr, 2013. – 278 p.

21. Smit E. D. *Natsionalizm: teoriya, ideolohiya, istoriya* [The nationalism: theory, ideology, history] / E. D. Smit. – Kyiv : K. I. S., 2004. – 170 p.

22. Soyčuk R. L. *Vykhovannja natsional'noho samostverdzhennja v uchniv'skoyi molodi : monohrafiya* [Education of national self-affirmation in school youth: monograph] / R. L. Soyčuk. – Rivne : O. Zen', 2016. – 416 p.

23. Soichuk Ruslana. A problem of national self-affirmation education in school youth: current dimension / Innovative processes in education : Collective monograph. – AMEET Sp. z o.o., Lodz, Poland, 2017.

24. Soyчук R. L. *Problema vospytannya natsyonal'noho samoutverzhdenyia uchenycheskoy molodezhy* [The problem of education of national self-affirmation of student youth] / R. L. Soyчук // European Applied Sciences. – No 3 – 2015 (March). – P. 41 – 43.

25. Ternopil'ska V.I. *Osoblyvosti vyhovannya patriotyzmu u studentskoyi molodi* [Features of education of patriotism in students] / V.I. Ternopil'ska // Visnyk Nacionalnoyi akademiyi Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby` Ukrainy`. – 2012. – Vol. 3.

26. *Tlumachnyy slovnyk ukrayins'koyi movy* [Explanatory dictionary of Ukrainian language] / uklad.: T. V. Koval'ova, L. P. Koryha / – Kharkiv : Synteks, 2002. – 672 p.

27. *Ukrayins'kyi natsionalizm. Antolohiya. Vol.2* [Ukrainian nationalism. Anthology. Vol.2] / Upor. V. Roh. – Kyiv: Ukrayins'ka Vydavnycha spilka im. Yuriya Lypy, 2011. – 352 p.

28. Chorna K. *Tsinnosti konsolidatsiyi ukrayins'koyi natsiyi* [The values of the Ukrainian nation consolidation] / K. Chorna // Osvita. 2014. – No 44. – P. 4.

29. Kovalyn'ska I.V. A Survey of multicultural education in Ukraine: state approach / I.V. Kovalyn'ska, V.I. Ternopil'ska // Science and practice: Collection of scientific articles. – Thorpe Bowker. Melbourne, Australia, 2016. – P. 256–259.

30. Soichuk R. *Theoretical and applied foundations of school youth national self-assertion education in extracurricular activity* / R. Soichuk // Kelm : scientific issues of knowledge, education, law management / Fundacja Oswiata i Nauka Bez Granic PRO FUTURO. – No 3 (11). – 2015. – P. 315 – 321.

31. Jeffrey C. A. *Core Solidarity, Ethnic Out-Groups, and Social Differentiation* / C. A. Jeffrey // Differentiation Theory and Social Change. Comparative and Historical Perspective / ed. by J. C. Alexander and P. Colomy. – New York : Columbia University Press, 1990. – 268 p.

Translation of the Title, Abstract and References to the Author's Language

УДК 73.5.017.4.159.923>:17.023.32

Сойчук Руслана. Феномен «нація» у контексті проблеми виховання національного самоствердження в учнівській молоді в умовах сьогодення.

У статті розглянуто сутність понять «нація», «націоналізм», «національна ідея» та «національне самоствердження особистості». Актуалізовано проблему виховання національного самоствердження в особистості в умовах становлення української нації. Схарактеризовано головні ознаки нації і національної держави та чинники їх формування, котрі свідчать про незалежність і свободу народу в національному самоствердженні. Розглянуто перспективи виховання національного самоствердження в учнівській молоді як процес формування громадянської нації, де кожен член української спільноти повинен усвідомлювати власну причетність до утвердження Української держави та нації.

Ключові слова: нація, національне самоствердження, націоналізм, національна держава, національна ідея, національна солідарність, учнівська молодь.

Література

1. Бердяєв М. Національність і людство / М Бердяєв // Сучасність. – 1993. – № 1. – С. 154 – 157.
2. Бех І.Д. Національна ідея в становленні громадянина-патріота України: програмно-виховний контекст / І.Д.Бех, К.І.Чорна. – К., 2008.– 39 с.
3. Геллнер Э. Пришествие национализма. Мифы нации и класса / Э.Геллнер // Путь : междунар. филос. журн. – 1992. – № 1. – С. 9.
4. Картунов О. Західні теорії нації. Пліуралізм думок, дефіцит понять / О.Картунов // Віче. – 1995. – № 6. – С. 80–93.
5. Кремень В.Г. Філософія національної ідеї : Людина. Освіта. Соціум / В.Г.Кремень. – К. : Грамота, 2010. – 576 с.
6. Лавриченко Н.М. Педагогіка соціалізації: європейські абриси / Н М.Лавриченко. – К. : ВіРА ІНСАЙТ, 2000. – 444 с.
7. Мала енциклопедія етнодержавства / Ю.І.Римаренко та ін. (ред.). – К. : Генеза, 1996. – 942 с.
8. Нельга О.В. Теорія етносу : курс лекцій : навч. посібник / О.В.Нельга. – К. : ТанDEM, 1997. – 366 с.
9. Петько Л.В. Впровадження української національної ідеї в процес іншомовної освіти майбутніх педагогів / Л.В.Петько // Вища освіта України. – 2013. – № 2. – С. 68–74. **URI** <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7829>
10. Петько Л.В. До проблеми виховання національної свідомості школярів / Л.В.Петько // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: зб. наукових праць. – Вип. 31. – К. : Вид. КНЛУ, 2006. – С. 124–128. **URI** <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/8137>
11. Петько Л.В. Національний компонент у формуванні професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету / Л.В.Петько // Наукові записки : [зб. наук. ст.] – К. : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. – Випуск СХVII (117). – С. 125–135. **URI** <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7830>
12. Петько Л.В. Педагогічна сутність у визначенні поняття «освітнє середовище» / Л.В. Петько // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т імені Григорія Сковороди»: зб. наук.пр. – Переяслав-Хмельницький, 2014. – Вип. 34. – С. 109–118. **URI** <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7452>
13. Петько Л.В. Підліток у різновіковому загоні / Л.В.Петько, В.Ф.Везізій // Рад. школа. – К. – 1989. – № 11. – С. 6–12. **URI** <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7865>
14. Петько Л.В. Соціально-комунікативна активність підлітків: теорія і практика [Монографія]. – К. : ВМУРОЛ «Україна». – 2010. – 268 с.; бібліогр. : С. 249–267. **URI** <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/8143>

15. Петько Л. В. Туризм – справа захоплююча / Л.В.Петько // Рад. школа. – 1990. – № 11. – С. 25–29. **URI** <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7866>
16. Риккерт Г. Науки о природе и науки о культуре / Г. Риккерт – М. : Республика, 1998. – 413 с.
17. Римаренко Ю. Основи етнодержавознавства : підручник / за ред. Ю.І.Римаренка. – К. : Либідь, 1997. – 343 с.
18. Руденко Ю. Український патріотизм: політична освіта і виховання зростаючих поколінь / Ю.Руденко // Освіта. 2014. – №43. – С. 9.
19. Сміт Е.Д. Культурні основи націй. Ієрархія, заповіт і республіка / Е.Д. Сміт. – Київ : Темпора, 2009. – 312 с.
20. Сміт Е.Д. Нації та націоналізм у глобальну епоху / Е.Д.Сміт ; пер. з англ. М.Климчука, Т.Цимбала. – К. : Ніка-Центр, 2013. – 278 с.
21. Сміт Е.Д. Націоналізм: теорія, ідеологія, історія / Е.Д.Сміт. – К. : К. І. С., 2004. – 170 с.
22. Сойчук Р.Л. Виховання національного самоствердження в учнівській молоді : монографія / Р.Л.Сойчук. – Рівне : О.Зень, 2016. – 416 с.
23. Сойчук Руслана. Проблема виховання національного самоствердження в учнівській молоді: сучасний вимір / Руслана Сойчук // Innovative processes in education : Collective monograph. – АМЕЕТ Sp. z o.o., Lodz, Poland, 2017.
24. Сойчук Р.Л. Проблема виховання національного самоствердження ученической молодежи / Р.Л.Сойчук // European Applied Sciences. – No.3 – 2015 (March). – P. 41 – 43.
25. Тернопільська В.І. Особливості виховання патріотизму у студентській молоді / В.І.Тернопільська. // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2012. – Вип. 3.
26. Тлумачний словник української мови / уклад.: Т.В.Ковальова, Л.П.Корига / – Харків : Синтекс, 2002. – 672 с.
27. Український націоналізм. Антологія. / упор. В.Рог. – Т.2 – К. : Українська Видавнича спілка ім. Юрія Липи, 2011. – 352 с.
28. Чорна К. Цінності консолідації української нації / К.Чорна // Освіта. 2014. – № 44. – С. 4.
29. Kovalynska I.V. A Survey of multicultural education in Ukraine: state approach / I.V.Kovalynska, V.I. Ternopilka // Science and practice: Collection of scientific articles. – Thorpe Bowker. Melbourne, Australia, 2016. – P. 256–259. **URI** <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/11872>
30. Soichuk R. Theoretical and applied foundations of school youth national self-assertion education in extracurricular activity / R.Soichuk // Kelm : scientific issuen of knowledge, education, law management / Fundacja Oswiata i Nauka Bez Granic PRO FUTURO. – № 3 (11). – 2015. – S. 315–321.
31. Jeffrey C. A. Core Solidarity, Ethnic Out-Groups, and Social Differentiation / C. A.Jeffrey // Differentiation Theory and Social Change. Comparative and Historical Perspective / ed. by J. C. Alexander and P. Colomy. – New York : Columbia University Press, 1990. – 268 p.